

Individualizovaná podpora učiach sa od materských po vysoké školy

Miroslava Hapalová
Katarína Vančíková

A circular graphic on the right side of the slide. It features a background of a library with tall bookshelves filled with books, viewed from a low angle looking up. Overlaid on this is a white circle containing the text 'TO DÁ ROZUM' in large, bold, black capital letters, and 'VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ' in smaller, black capital letters below it.

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ

Vízia vzdelávania na Slovensku

Vzdelávanie je **kvalitnou a dostupnou** verejnou službou, ktorá všetkým ľuďom bez ohľadu na ich zdravotný stav, sociálnu či rodinnú situáciu umožní **získať potrebné vedomosti a zručnosti** a pripraví ich na život v **rozmanitej spoločnosti**.

Vzdelávací systém pomáha **vyrovnávať šance**, kompenzovať znevýhodnenia a poskytuje mnohoraké **príležitosti na uplatnenie talentov a nadaní**.

Individualizovaná podpora učiacich sa

Hlavné oblasti odporúčaní

- Rozvoj potenciálu všetkých učiacich sa a rešpektovanie rozmanitosti ich vzdelávacích potrieb
- Diagnostika zameraná na identifikáciu potenciálu, prekážok pri učení a nastavenie podpory
- Kvalitné a nárokovateľné podporné opatrenia od materských až po vysoké školy
- Dostatočné personálne kapacity na realizáciu podporných opatrení
- Kvalitná a dostupná externá podpora pre deti, študentov, rodiny a školy
- Podpora vzdelávania žiakov špeciálnymi vzdelávacími potrebami v inkluzívnom vzdelávacom prostredí (vrátane zníženia segregácie rómskych detí)

Rozvoj potenciálu všetkých učiacich sa a rešpektovanie rozmanitosti ich vzdelávacích potrieb

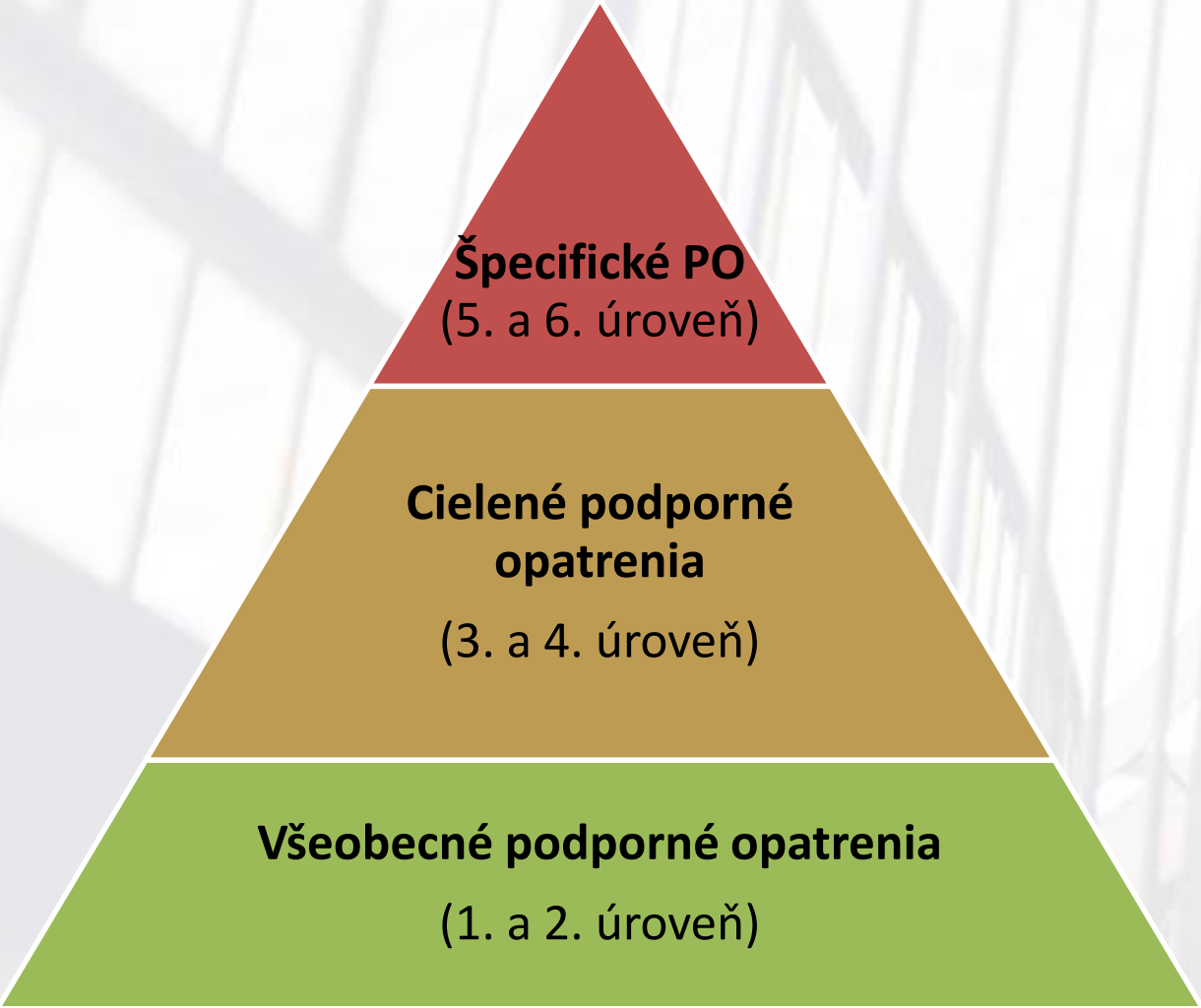

Dieťa, žiak, študent so špeciálnymi vzdelávacími potrebami – zažívajúci prekážky pri učení a v prístupe k vzdelávaniu, ktorý na naplnenie svojho vzdelávacieho potenciálu potrebuje **uplatnenie podporných opatrení**.

Diagnostika zameraná na identifikáciu potenciálu, prekážok pri učení a nastavenie podpory

- Realizovať **audit poradenských zariadení**, zameraný na rozsah a kvalitu používaných diagnostických nástrojov, metód a postupov
- Definovať **štandardy diagnostického procesu** (procedurálne, personálne, časové, materiálne)
- Výrazne **posilniť personálne a materiálne kapacity** poradenských zariadení
- Posilniť využívanie **záverov pedagogickej diagnostiky a diagnostiky realizovanej odbornými zamestnancami** v školách na nastavenie efektívnych učebných stratégií a podporných opatrení

Kvalitné a nárokovateľné podporné opatrenia v MŠ, ZŠ a SŠ

Špecifické PO
(5. a 6. úroveň)

**Cielené podporné
opatrenia**
(3. a 4. úroveň)

Všeobecné podporné opatrenia
(1. a 2. úroveň)

Pre **deti a žiakov so ŠVP** na základe odporúčania poradne
Financovanie: účelovo viazaný príspevok podľa normovanej finančnej náročnosti PO
Príklad: špeciálnopedagogická podpora a intervencie, pedagogická podpora (asistent učiteľa), pomoc pri sebaobsluže (pomocný vychovávateľ)

Pre **deti a žiakov so ŠVP** na základe odporúčania odborného zamestnanca školy
Financovanie: účelovo viazaný príspevok podľa normovanej finančnej náročnosti PO
Príklad: posilnenie vyučovania predmetov, zvýšená pedagogická podpora, miernejšie úpravy kurikula (IVP)

Pre **všetky deti a žiakov** školy
Financovanie: podľa počtu žiakov a ich špecifík
Príklad: kariérové poradenstvo, preventívne programy, psychologické poradenstvo, programy spolupráce s rodičmi

Dostatočné personálne kapacity na realizáciu podporných opatrení v MŠ, ZŠ a SŠ

- Každá škola by mala zamestnávať školského špeciálneho pedagóga alebo odborného zamestnanca
- Zvýšiť počet pedagogických asistentov cez nárokovateľné podporné opatrenia a definovať ich rolu ako poskytovanie podpory učiteľovi
- Podporiť pozíciu pomocného vychovávateľa a zaviesť školské zdravotné sestry
- Vytvoriť podporné tímy na každej ZŠ a SŠ (školský psychológ, školský špeciálny pedagóg, výchovný poradca, kariérový poradca, školský poradca, pedagogickí asistenti a ďalší pedagogickí a odborní zamestnanci)
- Definovať úlohu školských špeciálnych pedagógov a odborných zamestnancov v oblasti spolupráce s učiteľmi

Kvalitné a nárokovateľné podporné opatrenia VŠ

**INDIVIDUALIZOVANÁ
PODPORA UČIACICH SA NA
VYSOKÝCH ŠKOLÁCH**

Podpora študijnej úspešnosti každého študenta

**Sociálna inklúzia znevýhodnených skupín
obyvateľstva**

Podporné opatrenia na úrovni vysokých škôl:

1. úroveň – **všeobecné podporné opatrenia** – mapovanie reálnych potrieb a problémov študentov a následné nastavovanie systému podpory (znižovanie rizika predčasného ukončovania štúdia, podpora pri adaptácii študentov 1. ročníka, kariérové poradenstvo, psychologické poradenstvo...)
2. úroveň – **cielené podporné opatrenia (nárokovateľné)** – vychádzajú z internej stratégie sociálnej inklúzie VŠ – kompenzačné opatrenia, cielené odstraňovanie prekážok vo vzdelávaní konkrétnych skupín (zahraniční študenti, študenti ohrození chudobou, študenti tzv. 1. generácie, študenti s ľahšími vývinovými poruchami učenia a pod.)
3. úroveň – **špecifické podporné opatrenia (nárokovateľné)** – podpora pre študentov, ktorí čelia závažnejším prekážkam v prístupe k vzdelávaniu z dôvodu ich zdravotného postihnutia alebo z dôvodu bariér na strane školy (špeciálnopedagogická podpora a intervencia)

Zabezpečenie kvality podpory a poradenstva a financovanie podporných opatrení na vysokých školách

FOND NA PODPORU SOCIÁLNEJ INKLÚZIE VO
VYSOKOŠKOLSKOM VZDELÁVANÍ

Financovanie nárokovateľných podporných
opatrení

Dodatočné zdroje na tvorbu a implementáciu
nástrojov sociálnej inklúzie – grantové výzvy

- kvalitné vysokoškolské poradenské pracovisko
- kvalifikovaný personál

Univerzálne prístupné prostredie na všetkých stupňoch vzdelávania

- Vypracovať **metodický pokyn** na uplatňovanie princípov **univerzálneho navrhovania a dizajnu** pri debarierizácii priestorov škôl
- **Navýšiť finančné zdroje** vyčlenené na debarierizáciu regionálneho školstva a **rozšíriť okruh možných žiadateľov**
- Stimulovať tvorbu **univerzálneho akademického prostredia** na vysokých školách
- Zabezpečiť **prístupnosť učebných materiálov**, dostupnosť špeciálnych didaktických a kompenzačných pomôcok a asistenčných technológií

Kvalitná a dostupná externá podpora pre deti, žiakov, študentov, rodiny a školy

Centrá poradenstva a prevencie (CPP)

- Jednotné štandardy služieb
- Jednotné financovanie = paušálna a výkonová zložka
- Časť financovania – podporné opatrenia (metodická podpora, intervencie)

Všeobecné CPP (iba štátne)

- Spádová oblasť – všetky deti, žiaci a študenti a školy
- Všetky služby, definované v štandardoch
- Odporúčania podporných opatrení a formy vzdelávania

Špecializované CPP (štátne a súkromné):

- Možnosť špecializovať sa na istý typ klientov (napr. deti s autizmom), vek (napr. ranú starostlivosť pre deti od 0 do 7 rokov) či na niektoré z činností

Podpora vzdelávania detí a žiakov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami v inkluzívnom vzdelávacom prostredí

- Legislatívne upraviť **právo dieťaťa a žiaka na vzdelávanie** v spádovej MŠ a ZŠ vo vekovo primeranej skupine svojich rovesníkov
- Podporiť prestup medzi špeciálnym a hlavným prúdom vzdelávania prostredníctvom tzv. **tranzitívnych plánov** pre žiakov a **príspevkov** pre špeciálne školy
- Posilniť spoluprácu medzi bežnými a špeciálnymi školami formou **metodickej podpory učiteľov a odborných zamestnancov** v bežných školách a poskytovania podporných opatrení odborníkmi zo špeciálnych škôl
- Podporiť **transformáciu** časti špeciálnych škôl na **špecializované centrá poradenstva a prevencie**
- Limitovať možnosti trvalého vzdelávania dieťaťa a žiaka so ŠVP **v špeciálnej triede bežnej školy**

Eliminácia segregácie rómskych detí a žiakov vo vzdelávaní

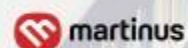
- Vymedziť **definíciu segregácie v školstve** a vypracovať **metodický pokyn** na jej posudzovanie a odstraňovanie
- Zaviesť povinnosť pri stanovovaní **školských obvodov predchádzať prehlbovaniu a reprodukcii** priestorovej segregácie
- **Znížiť podiel rómskych detí**, ktorým je nesprávne diagnostikované ĽMP, zavedením štandardov diagnostického procesu
- Podporiť vytváranie inkluzívneho vzdelávacieho prostredia prostredníctvom **nárokovateľných podporných opatrení** a škálovania overených pilotných programov **riadeného zavádzania** inkluzívneho vzdelávania na školách
- Podporiť **pilotné programy desegregácie** na úrovni miest, obcí a mikroregiónov

**ĎAKUJEME
ZA POZORNOSŤ**

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOSŤ

PROJEKT PODPORUJÚ

**TO DÁ
ROZUM**
VZDELANIE JE BUDÚCNOŠŤ